

2023. évi CII. törvény

a területfejlesztésről¹

Hatályos: 2024. 01. 16. – 2024. 09. 30.

Magyarország kiegyensúlyozott területi fejlődése, az ország térségeit jellemző sajátos társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások és feladatok, a vidék népességmegtartó képességének javítása, továbbá a nemzeti és térségi identitástudat megtartása és erősítése ágazati és térségi együttműködésekre épülő, szükséglet alapú fejlesztési programok összeállítását és következetes végrehajtását igényli. Ennek érdekében szükséges a területfejlesztés finanszírozási hátterének és intézményrendszere szolgáltatási jellegének megerősítése, továbbá alkalmazott térkategóriáinak újragondolása. A területfejlesztés hatékony területi irányítása, az okszerű és takarékos területhasználat, valamint a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság megőrzése érdekében, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban lefektetett területpolitikával, területhasználati elvekkel összhangban az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A törvény célja és hatálya

1. § (1) A törvény célja a területfejlesztés és a területrendezés alapvető feladatainak, szabályainak megállapítása, intézményrendszerének kialakítása.

(2) A törvény hatálya az állami területfejlesztési feladatok, valamint a területfejlesztési feladatokat ellátó önkormányzatok koordinációs feladatainak, továbbá a területrendezési feladatok szabályozására terjed ki. A törvény hatálya alá tartoznak az e tevékenységben közreműködő, illetve az általa érintett természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek.

2. A területfejlesztés célja és feladata

2. § A területfejlesztés célja:

- az ország versenyképességének növelése és a területi kohézió erősítése, az ország valamennyi térségében a fenntartható fejlődés biztosítása, az innováció térbeli terjedésének elősegítése, a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térszerkezet kialakítása, az optimális területhasználat kereteinek megteremtése;
- a főváros, a városok és a községek, illetve az országos átlagtól fejlettebb és az attól elmaradó térségek és települések közötti – az életkörülményekben, a gazdasági és társadalmi jellemzőkben és az infrastrukturális ellátottságban megnyilvánuló – jelentős különbségek mérséklése;
- az ország harmonikus térszerkezetének kialakítása a területrendezési szakpolitikával együttműködve;
- a nemzeti és térségi identitástudat megtartása és erősítése;
- a vidék népességmegtartó erejének erősítése;
- a társadalmi és környezeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás elősegítése;
- a társadalom jólétének javítása, a lakosság életszínvonalának növelése és a társadalmi esélyegyenlőség biztosítása.

3. § (1) A területfejlesztés feladata:

- a térségi és helyi közösségek területfejlesztési kezdeményezéseinek elősegítése, összehangolása az országos célkitűzésekkel;
- az ország különböző adottságú térségeiben a társadalom és a gazdaság megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító fejlesztéspolitika kidolgozása, összehangolása és érvényesítése;
- területfejlesztési koncepciók és programok meghatározása, kidolgozása, a társadalom, a gazdaság és a környezet egyensúlyának javítása érdekében;
- sajátos területi igényekre reagáló területfejlesztési programok megvalósítása a jólét, az élhetőség feltételeihez való hozzáférés egyenlő eséllyel történő biztosítása érdekében;
- az innováció feltételeinek javítása a megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központokban, és az innovációk térségi terjedésének elősegítése;
- az országos átlaghoz képest kevésbé fejlett térségek felzárkóztatásának és fejlődésének elősegítése;
- a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból sajátos kihívásokkal küzdő és ezért fejlesztéspolitikai tekintetben együtt kezelendő térségek azonosítása;
- nemzetközi együttműködések keretében az Európai Unió kohéziós politikájához illeszkedés elősegítése, a regionális együttműködésekben rejlő kölcsönös előnyök hasznosítása és a határ menti térségek összehangolt fejlesztésének elősegítése;
- a vidékfejlesztéssel, a területrendezéssel, a területi közigazgatással, a településfejlesztéssel és a helyi önkormányzatok feladatellátásával összehangolt, egységes területpolitika kialakítása és megvalósítása;
- a területi fejlődésfolyamatok nyomon követése;

k) az ágazati szakpolitikák területi összehangolása.

(2) Az állam területfejlesztési feladata különösen:

- a) az elmaradott, periferikus térségek felzárkóztatása;
- b) a közszolgáltatások elérhetőségében fennálló területi különbségek mérséklése;
- c) az európai integrációs, innovációs területfejlesztési feladatok támogatása, a térségi területfejlesztési célok megvalósításának elősegítése;
- d) a területi versenyképesség erősítése.

4. § A területfejlesztési feladatokat az állami szervek, az önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és az érdekvédelmi szervezetek, valamint más intézmények összehangoltan, egymással együttműködve látják el.

3. Értelmező rendelkezések

5. § E törvény alkalmazásában:

1. *akcióterv*: a középtávú fejlesztési programokat projektsomagokra lebontó operatív terv;
2. *ágazati terv*: a szakpolitikai stratégia, a szakpolitikai program és a hálózatfejlesztési terv együtt;
3. *együtt kezelendő térség*: meghatározott módszertan és elvek mentén lehatárolt területfejlesztési szempontból egységet képező, a nagytérségnél kisebb kiterjedésű térség, amelynek egységes tervezéséhez és fejlesztéséhez országos érdek vagy más, jogszabályban meghatározott cél fűződik;
4. *elmaradott, periferikus térség*: azon térség, ahol a gazdasági erő, a társadalmi szolgáltatások elérhetősége és az infrastruktúra kiépítettsége jelentősen kedvezőtlenebb, mint az országos átlag;
5. *határ menti térség*: országhatár menti járás vagy járások összessége, ahol az államhatár befolyással van az ott élők életére;
6. *Integrált Területi Program*: Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, a Versenyképes Közép-magyarországi Operatív Program, illetve a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz területi szereplők számára allokált forrásainak felhasználását támogató területi programozási eszköz, ami lehetőséget ad az egyes intézkedésre eső forráskeret részbeni vagy teljes elosztására;
7. *kedvezményezett járások és települések*: az érvényes területfejlesztési célok figyelembevételével, statisztikai jellemzők alapján meghatározott térségek köre, amelyek közigazgatási területén megvalósítani tervezett fejlesztési programok és projektek pénzügyi, gazdasági ösztönzőkkel kiemelten támogathatók;
8. *kiemelt térség*: az Országgyűlés által meghatározott, egy vagy több vármegyére, illetve a fővárosra, vagy azok meghatározott területére kiterjedő, társadalmi, gazdasági vagy környezeti szempontból együtt kezelendő térség, amely egységes tervezéséhez és fejlesztéséhez országos érdek fűződik;
9. *nagytérség*: több vármegyét magába foglaló, összefüggő országrész, amely önálló fejlesztési stratégiával rendelkezik;
10. *nagytérségi területfejlesztési stratégia*: a vármegyei területfejlesztési koncepciókat összefogó, azoknak, valamint a vármegyehatárokon átnyúló területi tervezésnek keretet adó tervdokumentum;
11. *operatív program*: az Európai Unió pénzügyi tervezési időszakaihoz kapcsolódó, összefüggő prioritások mentén fejlesztési stratégiát meghatározó, strukturális és kohéziós alapok felhasználásával ágazati vagy területi szempontú fejlesztéseket finanszírozó terv, amelyet a Kormány döntése alapján, a tagállami benyújtást követően az Európai Bizottság hagy jóvá;
12. *partnerség elve*: a többszintű kormányzási megközelítésre épül és biztosítja a regionális, helyi, városi és egyéb hatóságok, a civil társadalom, a gazdasági és a szociális partnerek, továbbá adott esetben a kutatószervezetek és az egyetemek részvételét;
13. *partnerségi megállapodás*: tagállam által készített dokumentum, amely a 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra vonatkozóan meghatározza az ERFA, az ESZA+, a Kohéziós Alap, az IÁA és az ETHAA programozásának stratégiai irányvonalát, valamint az ezen alapok hatékony és eredményes felhasználását szolgáló szabályozást;
14. *régió*: a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrájának (NUTS) létrehozásáról szóló 2003. május 26-i 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott NUTS 2 szintű területi egység;
15. *regionális támogatási térkép*: a versenyszférába tartozó tevékenységekhez beruházási támogatás formájában nyújtható állami támogatásokat meghatározó szabályozás az ország területeire és térségeire, mely az Európai Bizottságnak a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatása alapján kerül összeállításra;
16. *szabad vállalkozási zóna*: a Kormány által kijelölt, térségi gazdaságfejlesztő szervezet által koordinált, közigazgatási határokkal vagy helyrajzi számokkal lehatárolt, a gazdaságfejlesztés szempontjából együtt kezelt térség, amelyben a térség fejlődése érdekében sajátos kedvezmények érhetőek el az ott működő vállalkozásoknak;
17. *területfejlesztési koncepció*: az ország átfogó távlati fejlesztését megalapozó és befolyásoló tervdokumentum, ami meghatározza az ország, illetve a térség hosszú távú, átfogó fejlesztési céljait, a fejlesztési programok és a területrendezési tervek kidolgozásához szükséges irányelveket, továbbá információkat biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és a területi szereplők számára;
18. *területfejlesztési program*: a területfejlesztési koncepció alapján kidolgozott, középtávú, komplex fejlesztési igényeket, egymáshoz kapcsolódó intézkedéseket, azok megvalósításának nyomon követését is tartalmazó terv;
19. *területi szereplő*: a területfejlesztés intézményrendszerének az országos szint alatt elhelyezkedő résztvevője, amely az egyes térségek területfejlesztési feladatainak ellátásában, a tervezési, programozási, vagy végrehajtási folyamatokban döntési, javaslattevő vagy konzultációs jogkörrel vesz részt;
20. *területi terv*: a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv;

21. *területpolitika*: az ország és az egyes térségek területi fejlődése fő irányainak, stratégiai fejlesztési céljainak és az ezek elérését segítő legfontosabb eszközöknek hosszú időtávra szóló meghatározása és érvényesítése, amelynek alapidokumentuma az Országgyűlés által elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban: OFTK).

II. Fejezet

A TERÜLETFEJLESZTÉSÉRT FELELŐS KÖZPONTI ÁLLAMI SZERVEK FELADAT- ÉS HATÁSKÖRE

4. Az Országgyűlés feladatai

6. § Az Országgyűlés

- a) elfogadja az OFTK-t;
- b) elfogadja a területfejlesztés alapvető irányelveit, definiálja feladatait, eszközrendszerének elemeit és intézményrendszerének felépítését;
- c) meghatározza a területfejlesztéssel kapcsolatos önkormányzati feladatokat és ezek forrásait;
- d) meghatározza a Területfejlesztési Szolgálat és a területi szervek feladatait és ezek forrásait;
- e) az éves költségvetési törvény elfogadása során dönt a területfejlesztési célokat szolgáló pénzeszközökről.

5. A Kormány feladatai

7. § A Kormány döntéseiben biztosítja a hazai területpolitika érvényesülését, az európai uniós és a nemzeti fejlesztéspolitika összehangolását, ennek keretében

- a) az Országgyűlés elé terjeszti
 - aa) az OFTK-t;
 - ab) az éves költségvetési törvényben a területfejlesztési célokat szolgáló pénzeszközöket;
- b) elfogadja a nagytérségi területfejlesztési stratégiát és a kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciókat és programokat;
- c) meghatározza a fejlesztéspolitika számára a nem közigazgatási egységnek minősülő térségek területi lehatárolását;
- d) dönt a regionális támogatási térkép koncepciójáról;
- e) kidolgozza a területfejlesztést szolgáló pénzügyi eszközök, az igénybe vehető kedvezmények felhasználási szabályait;
- f) költségvetési támogatást rendel az OFTK végrehajtását célzó területfejlesztési programok megvalósításához;
- g) elősegíti és támogatja az ország határ menti térségeinek a szomszédos országokkal való együttműködését, az európai területi együttműködést;
- h) négyévente beszámol az Országgyűlésnek az ország területi folyamatainak alakulásáról és a területfejlesztési politika érvényesítésének hatásairól, a területfejlesztést szolgáló pénzeszközök felhasználásáról;
- i) meghatározza a kedvezményezett járások és települések besorolását, valamint a besorolás feltételrendszerét;
- j) az európai uniós tervezési ciklusoknak megfelelően felülvizsgálja a kedvezményezett járások és települések körét;
- k) gondoskodik az országos területi információs rendszer (a továbbiakban: TeIR) működtetéséről, ennek keretében a területi tervek nyilvántartásáról;
- l) meghatározza a térségi fejlesztési tanács létrehozásával, működésével, sajátos gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat és szabályokat, a térségi fejlesztési tanács szervezeti és működési rendjének általános szabályait;
- m) kijelöli az Európai Unió Régiók Bizottságába Magyarország képviselőit.

6. A területfejlesztésért felelős miniszter és más miniszterek feladatai

8. § (1) A területfejlesztésért felelős miniszter e felelőssége keretében

1. kidolgozza
 - a) az uniós források hazai felhasználását rögzítő partnerségi megállapodás területi tartalmát és a területi operatív programot;
 - b) az OFTK-t és a nagytérségi területfejlesztési stratégiát;
 - c) a nemzetközi együttműködési kötelezettségből adódó, az országhatáron átnyúló és több országot érintő területfejlesztési koncepciókat és programokat;
 - d) a regionális támogatási térkép koncepcióját;
2. a Kormány elé terjeszti a nagytérségi területfejlesztési stratégiát, valamint a kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciót és programot, szervezi a végrehajtásukkal összefüggő feladatok teljesítését és az e célt szolgáló anyagi eszközök felhasználását az érintett miniszterekkel együttműködve;
3. módszertani támogatást biztosít az együtt kezelendő térségek területfejlesztési programjainak elkészítéséhez és biztosítja a megvalósításhoz szükséges forrásokat;
4. koncepciókat és javaslatokat készít az országos területpolitika megalapozására;
5. tárcaközi koordináció útján megteremti a területfejlesztési programok és az ágazati tervek összhangját, az érintett miniszterekkel együttműködve értékelést készít az ágazati politikák területi hatásairól;
6. biztosítja
 - a) a szakpolitikák közötti, fejlesztéspolitikában érvényesítendő területi koordinációt;

b) a Területfejlesztési Szolgálat intézményrendszerének felállítását, működésének finanszírozását, szakmai felügyeletét és feladatellátásának értékelését;

c) a területfejlesztés európai uniós és egyéb nemzetközi szakmai kapcsolatainak fenntartását;

7. együttműködik a területrendezésért felelős miniszterrel a területfejlesztésre és a területrendezésre vonatkozó célok és szabályozás összhangjának elősegítése érdekében;

8. összehangolja

a) a közigazgatási szervek területfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységét, szakmai irányítást gyakorol a területfejlesztés intézményrendszere felett;

b) az országos és térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat;

9. kezeli a területfejlesztési célokat közvetlenül szolgáló központi költségvetési előirányzatot;

10. elősegíti az érintett miniszterekkel együttműködve a területfejlesztés céljait elősegítő forráskoordinációt és a programfinanszírozás megvalósulását;

11. javaslatot tesz

a) a régiók területi lehatárolásának módosítására;

b) a szabad vállalkozási zónák kijelölésére, működésük szabályozására;

c) a kedvezményezett járáások besorolásának feltételrendszerére és besorolására, a településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter közreműködésével;

12. gondoskodik – a területrendezésért felelős miniszter közreműködésével a – TeIR működéséről, valamint az adatszolgáltatás rendjéről;

13. üzemelteti az ország egészére, továbbá a területfejlesztés beavatkozási térségeire kiterjedő területi monitoring rendszert és nyomon követés, értékelés során visszajelzést nyújt a programozási ciklus egyes fázisaihoz;

14. együttműködik a területfejlesztésben érdekelt felsőoktatási intézményekkel, részt vesz szakmai képzések módszertanának, ismeretanyagának összeállításában;

15. meghatározza a vármegyei önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat, továbbá a térségi fejlesztési tanácsok területfejlesztési tevékenységében végzett beszámolási kötelezettségét, valamint a területfejlesztés érdekegyeztetési és konzultációs fórumainak működését;

16. előzetesen állást foglal a vármegyei, illetve a fővárosi területfejlesztési koncepció és program tekintetében;

17. jóváhagyja az együtt kezelendő térség területfejlesztési programját;

18. évente, a tárgyévet követő június 15-éig beszámol a Kormánynak a vármegyei önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat területfejlesztési feladatairól, valamint a térségi fejlesztési tanácsok működéséről.

(2) Az érintett miniszterek feladataik ellátása során érvényre juttatják az e törvényben rögzített célokat, részt vesznek a területfejlesztéssel összefüggő és szakterületüket érintő kormányzati feladatok ellátásában, különösen a területfejlesztési koncepciók és programok, területrendezési tervek feladatkörüket érintő munkarészeinek kidolgozásában, összehangolásában és érvényesítésében.

(3) Az érintett miniszterek a szakpolitikai tervezés irányítása és feladataik ellátása során érvényre juttatják az OFTK-ban rögzített területfejlesztési célokat és prioritásokat.

(4) A területfejlesztéssel összefüggésben megőrzendő dokumentumok gyűjtéséről, határozatlan idejű megőrzéséről, nyilvántartásáról és hasznosításáról a területfejlesztésért felelős miniszter gondoskodik.

7. A Területfejlesztési Szolgálat

9. § (1) A területfejlesztésért felelős miniszter a területfejlesztési feladatok hatékony ellátása érdekében Területfejlesztési Szolgálatot működtet.

(2) A Területfejlesztési Szolgálat stratégiai tervezést és programozást segítő feladatkörében

a) az OFTK-val összhangban – a vármegyei önkormányzatok, valamint a fővárosi önkormányzat bevonásával – részt vesz a nagytérségi területfejlesztési stratégia elkészítésében;

b) nagytérségi területfejlesztési stratégia alapján elkészíti – a kiemelt térségek kivételével – az együtt kezelendő térségekkel együttműködve azok területfejlesztési programjait külön figyelemmel arra, hogy lehetnek olyan együtt kezelendő térségek, amelyek átlépik a nagytérségi határokat, és összehangolt végrehajtást igényelnek;

c) előzetesen véleményezi az országos, valamint a vármegyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a vármegyék, a megyei jogú városok önkormányzatai és fővárosi, valamint a kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;

d) a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről;

e) elősegíti a területi tervezés módszertani megújítását, tudományos megalapozását és a tapasztalatok és a jó gyakorlatok megosztását ezzel elősegítve a fejlesztési-tervezési gyakorlat fejlődését.

(3) A Területfejlesztési Szolgálat a területfejlesztési programok végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében

a) projekt-támogató tevékenységet nyújt a végső kedvezményezetteknek;

b) nyomon követi és értékeli az együtt kezelendő térségek területfejlesztési programjainak végrehajtását;

c) a területfejlesztési programok hatékony végrehajtása érdekében ellátja a projektgenerálással és projekt-előkészítéssel összefüggő feladatokat;

d) elkészíti a területfejlesztési programokhoz kapcsolódó akcióterveket, az érintett területi szereplők bevonásával;

- e) ellátja az akciótervek jóváhagyásához szükséges döntés-előkészítési feladatokat;
- f) miniszteri felkérés alapján érdekegyeztető fórumot szervez, a területén illetékes területi szereplők részvételével;
- g) illetékességi területén összehangolja az államigazgatási szervek, a települési önkormányzatok, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit;
- h) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
- i) szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő tevékenységét;
- j) a területfejlesztési programokhoz kapcsolódó egyeztetési és tájékoztatási feladatokat lát el;
- k) figyelemmel kíséri az operatív programok megvalósítását, beleértve a határon átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását, a vármegyék és a megyei jogú városok önkormányzatai és a fővárosi és kerületi önkormányzatok bevonásával.

(4) A Területfejlesztési Szolgálat területi koordinációs feladatkörében

- a) elősegíti a különböző EU-s és hazai ágazati forrásokból megvalósuló fejlesztési projektek térségenkénti összehangolását arra alkalmas fórumok működtetésével;
- b) monitorozza és értékeli a területi társadalmi-gazdasági és környezeti erőforrások alakulását;
- c) együttműködik az erőforrások felhasználását alakító, illetve azokat szabályozó állami intézményekkel, helyi önkormányzatokkal, ágazati képviselőkkel és szakmai szervezetekkel.

(5) A Területfejlesztési Szolgálat feladatait a területfejlesztésért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaság látja el.

III. Fejezet

A TERÜLETFEJLESZTÉST ELLÁTÓ TERÜLETI SZERVEK ÉS FELADATAIK

8. A vármegyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat területfejlesztési feladatai

10. § (1) A vármegyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében

- a) az OFTK-val összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatainak, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok bevonásával – kidolgozza és határozattal elfogadja a vármegyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve – a vármegyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a vármegyei területrendezési terv figyelembevételével – a vármegyei és a fővárosi területfejlesztési programot, a területfejlesztésért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzésével;
- b) részt vesz az OFTK, valamint az operatív programok kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;
- c) előzetesen véleményezi az országos, valamint a vármegyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési stratégiákat, koncepciókat és akcióterveket a megyei jogú városok önkormányzata és fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;
- d) előzetesen véleményezi a területét érintő térségi fejlesztési programokat;
- e) gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről a tervezés és a végrehajtás során;
- f) képviseli a vármegyét a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában;
- g) elkészíti a területi szempontú operatív program megvalósítása érdekében Integrált Területi Programot.

(2) A vármegyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat a területfejlesztési programok végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében

- a) a Területfejlesztési Szolgálattal együttműködve nyomon követi és értékeli a vármegyei vagy fővárosi területfejlesztési koncepció és a vármegyei vagy fővárosi területfejlesztési programok végrehajtását;
- b) dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról;
- c) közreműködik – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a területi szempontú operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában;
- d) közreműködik a vármegyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel együtt – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában;
- e) gazdaságfejlesztési, befektetés-ösztönző tevékenységet lát el a vármegye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében, e célból külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;
- f) figyelemmel kíséri az operatív programok vármegyében vagy a fővárosban jelentkező feladatainak megvalósítását a megyei jogú városok önkormányzatai és a kerületi önkormányzatok bevonásával, észrevételeik figyelembevételével.

(3) A vármegyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében

- a) összehangolja a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját;
- b) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
- c) szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét;
- d) vizsgálja és értékeli a vármegye vagy a főváros társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a TeIR rendelkezésére bocsátja;

e) kölcsönös információcserével segíti a TeIR működését, információkat biztosít a területfejlesztési programok készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő vármegyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait;

f) együttműködik a települési önkormányzatokkal, a vármegye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel.

(4) A vármegyei önkormányzat a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében

a) összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a vármegyei fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal;

b) előzetesen állást foglal a vármegye területét érintő vidékfejlesztési stratégiák, akciók tekintetében;

c) elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait;

d) részt vehet a helyi akciócsoportok és a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében;

e) külön megállapodás alapján a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat láthat el;

f) nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan.

(5) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vármegyei, illetve fővárosi területfejlesztési koncepció és program a területfejlesztésért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően fogadható el. Az állásfoglalást a területfejlesztésért felelős miniszter az állásfoglalást kérő irat beérkezését követő 30 napon belül adja ki. Ha e határidőn belül nem történik meg az állásfoglalás kiadása, akkor az állásfoglalást egyetértőnek kell tekinteni.

9. A térségi fejlesztési tanács

11. § (1) A térségi fejlesztési tanács jogi személy.

(2) A térségi fejlesztési tanács szervezeti és működési szabályzatot készít és fogad el.

(3) A térségi fejlesztési tanács munkaszervezete működésének részletes szabályait ügyrend rögzíti.

(4) A térségi fejlesztési tanács gazdálkodására a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(5) A térségi fejlesztési tanács működtetését a tagok által képviselt szervezetek befizetései és egyéb bevételek biztosítják. A működtetéshez a központi költségvetés támogatást nem nyújt.

(6) A térségi fejlesztési tanács működésének törvényességi felügyeletét a térségi fejlesztési tanács székhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal látja el.

(7) A térségi fejlesztési tanács

a) rendszeresen vizsgálja, és legalább két évente értékeli a térség társadalmi és gazdasági folyamatait, környezeti állapotát, azonosítja fejlesztési szükségleteit;

b) az a) pont szerinti vizsgálatok eredményét a TeIR adatbázisán keresztül nyilvánossá teszi;

c) az OFTK-val összhangban kidolgozza a térség területfejlesztési koncepcióját és programját;

d) megállapodást köthet az érintett miniszterekkel a térségi fejlesztési program finanszírozásáról;

e) figyelemmel kíséri az operatív programok térséget érintő feladatainak végrehajtását, erre irányuló kormányzati döntés esetén közreműködik az operatív programok térséget érintő feladatainak végrehajtásában;

f) előzetesen véleményezi az illetékességi területe szerinti vármegyék területfejlesztési koncepcióját és programját;

g) tevékenységéről a tárgyévet követő év március 31-éig beszámolót készít, amelyet megküld a területfejlesztésért felelős miniszternek.

12. § (1) A térségi fejlesztési tanács tagjai

a) a térségi fejlesztési tanács illetékességi területén működő vármegyei közgyűlés elnöke és a vármegyei közgyűlés egy további delegáltja;

b) a területfejlesztésért felelős miniszter képviselője.

(2) A térségi fejlesztési tanács ülésein állandó meghívottként részt vesz

a) a térségi fejlesztési tanács illetékességi területe szerinti

aa) területi gazdasági kamarák egy-egy képviselője;

ab) vármegyei kormányhivatalok vezetője és állami főépítésze;

b) a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter képviselője.

(3) A térségi fejlesztési tanács üléseire a tanács döntése alapján egyéb, a feladatellátásban érdekelt szervezetek is meghívást kaphatnak.

(4) A térségi fejlesztési tanács a tagjai közül elnököt és alelnököt választ, munkaszervezetét kialakítja. A térségi fejlesztési tanács tisztségviselője a tanácsban végzett munkájáért díjazásra és egyéb juttatásra nem jogosult.

13. § (1) Az OFTK-ban meghatározott kiemelt térségekben a következő kiemelt térségi fejlesztési tanácsok működnek:

a) a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben a Balaton Fejlesztési Tanács;

b) a Tokaj Borvidéken a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács;

c) a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács;

d) a Budapesti Agglomerációban a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács.

(2) A Balaton Fejlesztési Tanács tagjai:

a) a 12. § (1) bekezdése szerinti tagok;

b) az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter képviselője;

- c) a kormányzati stratégiák kidolgozásának támogatásáért felelős miniszter képviselője;
- d) a területrendezésért felelős miniszter képviselője;
- e) a környezetvédelemért felelős miniszter képviselője;
- f) a vízgazdálkodásért és a vízvédalomért felelős miniszter képviselője;
- g) a turizmusért felelős miniszter képviselője;
- h) a természetvédelemért felelős miniszter képviselője;
- i) a Balaton Borrégiós Tanács elnöke.

(3) A Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács tagjai:

- a) a 12. § (1) bekezdése szerinti tagok;
- b) az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter képviselője;
- c) a kormányzati stratégiák kidolgozásának támogatásáért felelős miniszter képviselője;
- d) a vidékfejlesztésért felelős miniszter képviselője;
- e) a Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa elnöke;
- f) a turizmusért felelős miniszter képviselője;
- g) a területrendezésért felelős miniszter képviselője.

(4) A Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács tagjai:

- a) a 12. § (1) bekezdése szerinti tagok;
- b) az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter képviselője;
- c) a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter képviselője;
- d) a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős miniszter képviselője;
- e) a kormányzati stratégiák kidolgozásának támogatásáért felelős miniszter képviselője;
- f) a területrendezésért felelős miniszter képviselője;
- g) a környezetvédelemért felelős miniszter képviselője;
- h) a vízgazdálkodásért és a vízvédalomért felelős miniszter képviselője;
- i) a vidékfejlesztésért felelős miniszter képviselője;
- j) a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben fekvő megyei jogú város polgármesterének delegáltja.

(5) A Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács tagjai:

- a) a 12. § (1) bekezdése szerinti tagok;
- b) a főpolgármester és a fővárosi közgyűlés tagjai közül egy további delegált;
- c) a Budapesti Agglomeráció területén lévő megyei jogú város polgármesterének delegáltja;
- d) az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter képviselője;
- e) a kormányzati stratégiák kidolgozásának támogatásáért felelős miniszter képviselője;
- f) a területrendezésért felelős miniszter képviselője;
- g) az egészségügyért felelős miniszter képviselője;
- h) a szociálpolitikáért felelős miniszter képviselője;
- i) a köznevelésért felelős miniszter képviselője;
- j) a vízgazdálkodásért és a vízvédalomért felelős miniszter képviselője;
- k) a felsőoktatásért felelős miniszter képviselője;
- l) a szakképzésért felelős miniszter képviselője;
- m) az innovációért felelős miniszter képviselője;
- n) a közlekedésért felelős miniszter képviselője;
- o) a nemzeti közmujszolgáltatásokért felelős miniszter képviselője.

(6) Az (1) bekezdés szerinti kiemelt térségi fejlesztési tanácsokba a területfejlesztésért felelős miniszter és az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter egy-egy tagot delegál, míg más felelősségi körökben érintett miniszterek kizárólag egy tagot delegálhatnak akkor is, ha több kormányzati felelősségi kör alapján jogosultak a tagdelegálásra.

(7) A kormányzati hatáskörbe tartozó napirendi pont tárgyalására az illetékes központi kormányzati igazgatási szerv képviselőjét meg kell hívni.

(8) A kiemelt térségi fejlesztési tanácsok a 11. § (7) bekezdésében meghatározottakon túl a következő feladatokat látják el:

- a) előzetesen véleményezik a kohéziós célú európai uniós források felhasználását megalapozó legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentumot, az országos, továbbá a kiemelt térséget érintő ágazati és területi terveket;
- b) a területfejlesztésért felelős miniszter útján a Kormány elé terjesztik a térség területfejlesztési koncepcióját és programját;
- c) irányítják a térség területfejlesztési programjának végrehajtását;
- d) döntenek a hatáskörükbe utalt fejlesztési források tekintetében azok felhasználásáról.

(9) A kiemelt térségi fejlesztési tanácsok működtetésére – a (10) bekezdésben meghatározott kivétellel – a 11. §-t és a 12. § (2)–(4) bekezdését kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok működtetéséhez a központi költségvetés támogatást nyújt.

(10) Az (1) bekezdés szerinti kiemelt térségi fejlesztési tanácsokban az elnöki feladatokat két elnök, mint társelnök látja el, azzal, hogy az egyik elnök a területfejlesztésért felelős miniszter vagy az általa kijelölt személy, a másik elnököt a tanácsok a tagjaik közül választják. A társelnökök a tanács üléseit együttesen hívják össze, és az elnöki teendőket azonos jogkörrel, – a társelnök tevékenységére is figyelemmel – egymással együttműködve látják el.

*IV. Fejezet**A TERÜLETFEJLESZTÉS ESZKÖZEI***10. A területfejlesztési célt közvetlenül és közvetetten szolgáló tervek**

14. § (1) A területfejlesztést közvetlenül szolgáló tervek a következők:

- a) országos szintű fejlesztési és területfejlesztési koncepció;
- b) nagytérégi területfejlesztési stratégia;
- c) kiemelt térség területfejlesztési koncepciója;
- d) operatív program;
- e) kiemelt térség területfejlesztési programja;
- f) vármegyei és fővárosi területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program;
- g) vármegyei és fővárosi szintű Integrált Területi Program;
- h) együtt kezelendő térség fejlesztési programja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tervek egymásra épülő rendszert alkotnak. A felsorolásban hátrébb álló, kisebb területi szintű tervnek meg kell felelnie a felsorolásban előrébb álló, magasabb területi szintű terv célrendszerével, azzal ellentétes elemet nem tartalmazhat.

15. § (1) A területfejlesztést közvetetten szolgáló tervek:

- a) szakpolitikai stratégia;
- b) szakpolitikai program;
- c) hálózatfejlesztési terv;
- d) országos és kiemelt térségi területrendezési tervek;
- e) települési szintű tervek.

(2) Az országos szintű területfejlesztési és fejlesztési koncepció tartalmazza az egyes szakpolitikai stratégiák hosszú és középtávú irányait.

(3) A települési szintű terveknek meg kell felelnie a vármegyei szintű területfejlesztési koncepciónak és területrendezési tervnek.

(4) Az ágazati terveknek az OFTK-ból levezethető területi célokat kijelölő tartalommal kell rendelkezniük.

11. A területfejlesztés hatékonyságát növelő feladat- és forráskoordináció

16. § (1) A fejlesztési források hatékonyabb felhasználása, a gazdaság arányosabb térszerkezetének kialakítása, a területi különbségek mérséklése érdekében a területfejlesztési célok megvalósítását közvetlenül szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatokat a területfejlesztésért felelős miniszter tervezi.

(2) A területfejlesztési célok megvalósítását közvetve szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatok pályázati rendszerben történő felhasználása – az érintett miniszterek együttműködésével – a területfejlesztésért felelős miniszter forráskoordinációjával történik. A forráskoordinációval kapcsolatos feladatok ellátásában a kormányzati területfejlesztési feladatokért felelős szerv közreműködik.

(3) A támogatások adataira vonatkozó nyilvántartás és a minisztériumok területi értékelései alapján a területfejlesztésért felelős miniszter – a kormányzati területfejlesztési feladatokért felelős szerv előkészítése mellett – jelentést nyújt be a Kormánynak arról, hogy a központi támogatások a területfejlesztési politika céljaival mennyire voltak összhangban.

17. § A területfejlesztési célokat közvetlenül szolgáló területfejlesztési állami pénzalapról törvény rendelkezik.

12. Szabad vállalkozási zónák és ipari parkok működése

18. § (1) A Kormány a területfejlesztési célok érdekében szabad vállalkozási zónákat jelölhet ki.

(2) A szabad vállalkozási zónákban a területfejlesztési célok érdekében pénzügyi és más kedvezményeket kell biztosítani.

(3) Az önkormányzatok és társulásaik sajátos területfejlesztési céljaik érdekében ipari parkokat és egyéb fejlesztési egységeket hozhatnak létre.

*V. Fejezet**A TERÜLETRENDEZÉS***13. A területrendezés célja és feladata**

19. § (1) A területrendezés célja a fenntartható fejlődést elősegítő, a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítása és meghatározása, az ország térszerkezete és a településrendszere harmonikus fejlődésének elősegítése, az optimális területhasználat kereteinek megteremtése.

(2) A területrendezés feladata az (1) bekezdés szerinti cél elérése érdekében az országra és térségeire kiterjedően a területfelhasználás rendjének meghatározása és a területhasználat szabályainak megállapítása, ennek keretében

a) az erőforrások feltárása, a környezet terhelésének és terhelhetőségének meghatározása, ezek együttes értékelése, előrejelzések készítése;

b) a területi adottságok célszerű hasznosítási javaslatainak kidolgozása, a környezet terhelését, terhelhetőségét és a fejlesztési célokat figyelembe vevő területfelhasználásnak az infrastrukturális hálózatok területi szerkezetének, illetve elhelyezésének – az ágazati koncepciókkal összhangban történő – megállapítása;

c) a fejlesztési koncepciók és programok térbeli, műszaki-fizikai rendszerének meghatározása;

d) az országos és térségi, továbbá a területrendezéssel kapcsolatos településrendezési célok összehangolása;

e) nemzetközi együttműködés és szerződés keretében az európai és határ menti területrendezési tevékenység összehangolása; amely a területi tervek alapján valósul meg.

20. § (1) Az egyes szakpolitikai stratégiák és a hálózati fejlesztési terv szakpolitikai tartalmat adnak az országos területrendezési terv kidolgozásához.

(2) A települési szintű terveknek meg kell felelnie a vármegyei szintű területfejlesztési koncepciónak és – a tervhierarchia figyelembevételével – a területrendezési tervnek.

14. A területrendezésért felelős központi állami szervek feladat-és hatásköre

21. § Az Országgyűlés

a) az ország, a Budapesti Agglomeráció és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervét törvénnyel fogadja el;

b) az éves költségvetési törvény elfogadása során dönt a területrendezést szolgáló pénzeszközökről és ezzel egyidejűleg egyes pénzügyi kedvezményekről.

22. § A Kormány döntéseiben biztosítja a regionális politika érvényesülését, ennek keretében

a) előkészíti és az Országgyűlés elé terjeszti

aa) az ország, a Budapesti Agglomeráció és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervét;

ab) az éves költségvetési törvényben a területrendezést szolgáló pénzügyi eszközöket és az egyes pénzügyi kedvezményeket;

b) elfogadja a különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési terveket;

c) elősegíti és támogatja az ország határ menti térségeinek a szomszédos országokkal való együttműködését, az európai regionális együttműködést;

d) négyévente beszámol az Országgyűlésnek a területrendezési tervek érvényesítésének hatásairól, és a nemzetközi és határ menti területrendezési tevékenységéről;

e) meghatározza a területrendezést segítő pénzügyi eszközök és a forrásfelhasználás szabályait.

15. A területrendezésért felelős miniszter és más miniszterek feladatai

23. § A területrendezésért felelős miniszter a területfejlesztésért felelős miniszter közreműködésével

a) kidolgozza az országos területrendezési tervet, a Budapesti Agglomeráció területrendezési tervét, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervét, valamint a különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési terveket;

b) kidolgozza a nemzetközi együttműködési kötelezettségből adódóan a határ menti térségek országhatáron átnyúló, közös területrendezési terveit;

c) összehangolja a területrendezési terveket, valamint a központi államigazgatási szervek területrendezéssel kapcsolatos feladatait;

d) elősegíti a területrendezési tervek és a településrendezési tervek összhangját;

e) gondoskodik a TeIR működéséről, az adatszolgáltatás rendjéről és a területrendezés szakmai követelményeiről;

f) meghatározza a területrendezést szolgáló forrás felhasználásának szabályait.

24. § (1) A miniszterek

a) feladataik ellátása során érvényesítik az e törvényben rögzített célokat, részt vesznek a területrendezéssel összefüggő és szakterületüket érintő kormányzati feladatok ellátásában, különösen a területrendezési tervek feladatkörüket érintő munkarészeinek kidolgozásában, összehangolásában és érvényesítésében;

b) a területrendezési tervek térségi szerkezeti terve és térségi övezetei elkészítése számára történő akadálymentes ágazati téradat-szolgáltatás érdekében a területrendezési tervek térképi elvárásainak megfelelő módon alakítják ki a feladatkörüket érintő, általuk adatgazdaként kezelt téradat-tartalmakat.

(2) A településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter javaslatot tesz a kedvezményezett települések besorolásának feltételrendszerére és besorolására a területfejlesztésért felelős miniszter közreműködésével.

16. A vármegyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat területrendezési feladatai

25. § (1) A vármegyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében kölcsönös információcserével segíti a TeIR működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő vármegyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait.

(2) A vármegyei önkormányzat területrendezési feladatkörében

a) előzetesen véleményezi az országos, valamint a területét érintő területrendezési terveket,

b) az érintett települési önkormányzatok és a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével – az országos területrendezési tervvel összhangban – elfogadja a vármegye területrendezési tervét, amely – a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvényben rögzített egyedileg meghatározott vármegyei övezet kivételével – nem terjed ki a 21. § a) pontjában meghatározott kiemelt térségek területére,

c) a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,

d) együttműködik a többi érintett vármegyei önkormányzattal a 21. § a) pontja alá nem tartozó kiemelt térségek összehangolt tervezése érdekében,

e) megküldi az elfogadott területrendezési terv kihirdetésétől számított 15 napon belül a terv elfogadásáról szóló rendeletet a rajzi munkarészek vektoros állományával együtt a dokumentációk gyűjtésére e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben kijelölt szervnek.

(3) A fővárosi önkormányzat területrendezési feladatkörében

a) közreműködik a Budapesti Agglomeráció területrendezési tervének kidolgozásában és egyeztetésében,

b) előzetesen véleményezi az országos területrendezési tervet és Pest vármegye területrendezési tervét,

c) a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

(4) A fővárosi kerületi önkormányzat

a) részt vesz a Budapesti Agglomeráció területrendezési tervének egyeztetésében,

b) előzetesen véleményezi az országos területrendezési tervet és Pest vármegye területrendezési tervét.

26. § A vármegyei önkormányzat koordinációs feladatkörében

a) összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a vármegyét érintő területrendezési tervekkel,

b) koncepcionálisan összehangolja az illetékességi területéhez tartozó települések településrendezési terveinek kidolgozását a vármegyei területrendezési tervhez való illeszkedésük érdekében,

c) előzetesen véleményezi a vármegye településeinek településrendezési terveit, különösen a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük érdekében,

d) véleményezi az illetékességi területéhez tartozó települések településrendezési terveit, a vármegyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében.

17. A területi államigazgatási szervek feladatai

27. § (1) A területi államigazgatási szervek területrendezéssel összefüggő kormányzati feladatok végrehajtásában, érvényesítésének ellenőrzésében, a térségi fejlesztés és tervezés koordinálásában szakmai segítségnyújtással és információszolgáltatással, valamint hatósági ellenőrzéssel vesznek részt.

(2) A területrendezésért felelős miniszter feladatkörébe tartozó egyes területrendezési hatósági eljárással összefüggő hatósági feladatokat az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal látja el.

(3) Az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal

a) véleményezi illetékességi területén a területrendezési tervek tervezetét, és indokolt esetben javaslatot tehet a területrendezési tervek módosítására,

b) véleményezi az országos, valamint az illetékességi területét érintő, 14. § (1) bekezdés d)–h) pontjában foglalt területi tervek tervezetét és azoknak a területrendezési tervekkel való összhangját,

c) nyilatkozik a vármegyei területrendezési tervnek az országos és a kiemelt térségi tervekkel, továbbá a településrendezési terveknek az országos, a kiemelt térségi, a vármegyei és a különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési tervekkel való összhangjáról.

18. A területrendezés céljainak érvényesülését biztosító tervek

28. § (1) A területrendezés céljainak érvényesülését biztosító területrendezési tervek a következők:

a) országos területrendezési terv,

b) kiemelt térségi területrendezési terv, amely legalább a Budapesti Agglomeráció és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területére vonatkozóan készül,

c) vármegyei területrendezési terv,

d) különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési terv, amely legalább a Balaton vízparti területeire készül.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területrendezési tervek, továbbá a településrendezési tervek egymásra épülő rendszert alkotnak. A kiemelt térség és a vármegye területrendezési terve nem lehet ellentétes az ország területrendezési tervével. A különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési terv nem lehet ellentétes az ország területrendezési tervével és a kiemelt térségi vagy a vármegyei területrendezési tervvel.

(3) A települési tervnek meg kell felelnie

a) a vármegyei szintű területfejlesztési koncepciónak,

b) az országos területrendezési tervnek,

c) a kiemelt térségi területrendezési tervnek vagy a vármegyei területrendezési tervnek és

d) a különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési tervnek.

(4) A területrendezési terv tartalmazza

a) a térségi szerkezeti tervet,

- b) a térségi övezeti tervlapokat és
- c) a területrendezési szabályozási előírásokat.

29. § (1) A kiemelt térség és vármegye területrendezési terve a térség területi határát, térségi szerkezeti tervét, térségi övezeteit és területrendezési szabályzatát foglalja magában, továbbá tartalmazhat ajánlásokat és intézkedési javaslatot.

(2) Az ország és a kiemelt térség területrendezési terveit egy időben kell készíteni. A vármegye területrendezési tervét, illetve annak módosítását az ország és a kiemelt térség területrendezési terve átfogó módosításának elfogadását követő egy éven belül kell elfogadni.

(3) A területrendezési tervek felülvizsgálata legalább hétévente, az európai uniós tervezési ciklushoz igazodóan történik. Az ország területrendezési tervét az OFTK elfogadását követő egy éven belül el kell fogadni.

19. A területrendezési terv készítésére és elfogadására vonatkozó eljárási szabályok

30. § (1) Az ország, a kiemelt térség és a vármegye területrendezési tervének, valamint a különös szabályozást igénylő területre készülő területrendezési tervnek a tervezetét egyeztetni kell az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott államigazgatási, önkormányzati és érdek-képviselői szervekkel. A véleményezésre a területrendezési terv tervezetének kézbesítésétől számított legalább egy hónap határidőt kell biztosítani.

(2) Az ország területrendezési tervét meg kell küldeni – a külpolitikáért felelős miniszter útján – a szomszédos országok területrendezésért felelős minisztereinek.

(3) A vármegyei területrendezési terv tervjavaslatát és a vármegyei területrendezési terv elfogadásáról szóló rendelettervezetet az egyeztetést követően az elfogadott és el nem fogadott vélemények indoklásával együtt állásfoglalásra meg kell küldeni a területrendezésért felelős miniszternek.

(4) A rendelettervezethez csatolni kell az állami főépítész nyilatkozatát a vármegyei területrendezési tervnek az országos és a kiemelt térségi területrendezési tervekkel való összhangjáról. Az állami főépítész a vármegyei területrendezési terv tervezetének kézbesítésétől számított 15 napon belül adja ki nyilatkozatát, ha e határidőn belül nem nyilatkozik, nyilatkozatát egyetértőnek kell tekinteni.

(5) A vármegyei önkormányzat a területrendezési tervről szóló rendeletét a területrendezésért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően fogadhatja el. A területrendezésért felelős miniszter a vármegyei területrendezési terv tervezetének kézbesítésétől számított egy hónapon belül adja ki állásfoglalását, ha e határidőn belül nem nyilatkozik, úgy állásfoglalását egyetértőnek kell tekinteni.

(6) A vármegyei jegyző a terv elfogadásáról szóló rendeletet előzményeivel, azaz a vármegyei területrendezési terv tervezetével, az elfogadott és el nem fogadott vélemények indoklásával, az állami főépítész nyilatkozatával és a területrendezésért felelős miniszter állásfoglalásával együtt küldi meg a kormányhivatalnak. Ha a (4) bekezdés szerinti állami főépítési nyilatkozat nem vagy nem határidőre került kiadásra, azt nem kell csatolni a rendelet előzményeihez.

(7) A területrendezési tervek rajzi munkarészeit egységes országos vetületi rendszerben, vektoros állományokkal, térinformatikai rendszerben kell elkészíteni.

(8) A földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv a területrendezésért felelős miniszter, valamint a vármegyei önkormányzat számára térítésmentesen biztosítja a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer felszínborítási rétegét a területrendezési tervek készítéséhez szükséges adattartalommal.

20. A területrendezési hatósági eljárások általános szabályai és az eljárások keretében kiadható térségi területfelhasználási engedélyek

31. § (1) Az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal területrendezési hatósági eljárás keretében kiadott térségi területfelhasználási engedélyre szükség van

a) a területrendezési tervekben nem szereplő, az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott műszaki infrastruktúrahálózatok és egyedi építmények területi elhelyezéséhez,

b) a településrendezési terv hiányában vagy a tervi elem településrendezési mélységű lehatárolásának hiányában a kiemelt térségi vagy a vármegyei területrendezési terv övezeti tervlapjain meghatározott övezeti határok és a térségi szerkezeti tervben meghatározott műszaki infrastruktúrahálózatok nyomvonalainak településrendezési mélységű pontosításához,

c) a kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében, a magterület övezetében, az ökológiai folyosó övezetében, valamint a kiemelt térség területrendezési tervére vonatkozó törvény hatálya alá tartozó település közigazgatási határától számított 200 méternél közelebbi területen a beépítésre szánt terület kivételes kijelöléséhez,

d) a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervének hatálya alá tartozó települések területén a területcseréhez.

(2) Az állami főépítész felkérésre, területrendezési hatósági eljárás keretében kiadott térségi területfelhasználási engedéllyel állást foglal a településrendezési terveknek, építészeti- műszaki terveknek, továbbá más ágazati terveknek és koncepcióknak a területrendezési tervekkel való összhangjáról, valamint a területrendezési tanulmánytervről.

(3) A térségi területfelhasználási engedély kiadása – az összhang igazolására vonatkozó kérelem kivételével – csak akkor tagadható meg, ha a térségi területfelhasználási kérelemben szereplő javaslat nincs összhangban az elfogadott országos vagy az adott térségre vonatkozó területrendezési terv előírásaival, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben foglalt követelményekkel vagy a termőföld védelméről szóló [2007. évi CXXIX. törvény 6/B. §-ával](#) és 8. §-ával.

(4) Az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal a területrendezési hatósági eljárást követően a térségi területfelhasználási engedélyt, valamint annak mellékleteként az engedélyezési tervdokumentációt közli a vármegyei

önkormányzattal.

(5) A kiemelt térségi területrendezési tervvel vagy vármegyei területrendezési tervvel összhangban nem lévő településrendezési tervet az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal térségi területfelhasználási engedélye birtokában a területrendezési tervvel összhangban lévőnek kell tekinteni, a vármegyei területrendezési terv előzetes módosítása nem szükséges.

(6) Az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal a területrendezési hatósági eljárásban kiadott térségi területfelhasználási engedélyekről nyilvántartást vezet.

(7) A kiadott térségi területfelhasználási engedélyek okán felmerülő – az országos és a kiemelt térségi területrendezési terveket érintő – területhasználati változásokat a területrendezésért felelős miniszter – amennyiben a kiadott térségi területfelhasználási engedélyek számossága ezt indokolja – évente rendeletében kihirdeti.

32. § Az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal felügyeleti szerve a területrendezésért felelős miniszter.

33. § A területrendezéssel összefüggésben megőrzendő dokumentumok gyűjtéséről, határozatlan idejű megőrzéséről, nyilvántartásáról és hasznosításáról a területrendezésért felelős miniszter gondoskodik.

21. Területrendezési tervezési tevékenység

34. § (1) Területrendezési terv elkészítésében tervezőként az a büntetlen előéletű személy vehet részt, aki rendelkezik az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi kamarának (a továbbiakban: kamara) bejelenteni. A bejelentés tartalmát a területrendezési tervezési jogosultságról és a területrendezési tervezési tevékenység felügyeletét ellátó hatóság kijelöléséről szóló kormányrendelet tartalmazza.

(3) A kamara a területrendezési tervezési tevékenység folytatására jogosult, a (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az érintett személy

- a) természetes személyazonosító adatait,
- b) állampolgárságát,
- c) lakóhelyét, székhelyét,
- d) elérhetőségét (levelezési cím, telefonszám, valamint elektronikus levelezési cím),
- e) szakirányú végzettségét igazoló okirat számát, keltét, kiállító intézmény nevét,
- f) szakmai gyakorlatának helyét, idejét,
- g) szakmagyakorlási jogosultságának megnevezését, jelét és
- h) nyilvántartási számát.

(4) A kamara által vezetett nyilvántartás a (3) bekezdésben foglalt adatok tekintetében – a (3) bekezdés a), c) és d) pontjában foglalt adatok kivételével – közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

(5) Jogosulatlan az (1) bekezdés szerinti tevékenység, ha a tervező az általa folytatott tevékenység végzéséhez nem rendelkezik megfelelő jogosultsággal vagy szakképzettséggel.

(6) Szakszerűtlen az (1) bekezdés szerinti tevékenység, ha azt a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről vagy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény rendelkezéseitől eltérően, továbbá, ha a tevékenység végzésére vonatkozó jogszabályi előírások megsértésével végzik vagy végezték.

(7) A területrendezési tervezési tevékenység felügyeletét ellátó hatóság az (5) vagy a (6) bekezdés szerinti szabálytalanságok esetén a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló [2017. évi CXXV. törvény 2. § \(3\) bekezdés c\)](#) és [d\) pontja](#) szerinti közigazgatási szankciót alkalmaz, valamint etikai fegyelmi eljárást folytathat le a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvény szerint.

(8) A (7) bekezdés szerinti szankciót és egyéb jogkövetkezményt úgy kell megállapítani, hogy

a) figyelemmel kell lenni a fokozatosság elvére, és a területrendezési szabályok ismételt vagy halmozott megsértése esetén súlyosabb jogkövetkezményt kell alkalmazni,

b) a szankció és egyéb jogkövetkezmény arányban álljon az elkövetett szabálytalanság súlyával és következményeivel és

c) ugyanazon szabálytalanság esetében kerülni kell a párhuzamos jogkövetkezményt.

(9) Bírság kormányrendeletben meghatározottak szerint a következő szabálytalan tevékenységek körében állapítható meg:

a) az (5) bekezdés szerinti jogosulatlanul végzett szakmai tevékenység,

b) a (6) bekezdés szerinti szakszerűtlen tervezési tevékenység, a tervezésre vonatkozó szabályok megszegése,

c) adatbejelentési és adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,

d) összeférhetlenségi szabályok megsértése.

(10) A szabálytalanságot megállapító területrendezési tervezési tevékenység felügyeletét ellátó hatóság a felelőssel szemben köteles eljárást lefolytatni vagy – amennyiben más hatóság hatáskörébe tartozó jogsértést észlel – kezdeményezni az eljárás lefolytatását a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál. A megkeresett hatóság a felelőssel szemben köteles az eljárást lefolytatni.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

35. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

1. a kedvezményezett járáások és települések besorolásának feltételrendszerét és besorolását;
 2. a területrendezési hatósági eljárások részletes szabályait;
 3. a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeit, továbbá illeszkedésük, kidolgozásuk és közzétételük részletes szabályait, valamint egyeztetésük, elfogadásuk rendjét;
 4. a szabad vállalkozási zónák létrehozásának és működésének, valamint a kedvezmények igénybevételének szabályait;
 5. a TeIR működésének és a kötelező adatközlés szabályait;
 6. a területi monitoring rendszer feladat- és hatáskörét, szervezeti és működési rendjét, és a területfejlesztést közvetlenül vagy közvetve szolgáló források felhasználásáról készülő területi értékelés elkészítésének módszertani szabályait;
 7. a térségi fejlesztési tanács törvényességi felügyeletének részletes szabályait;
 8. a területrendezési tervezési tevékenység folytatásának részletes feltételeit, e tevékenység bejelentésének és az e tevékenységet folytatók nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá az e tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket;
 9. az állami főépítész vagy főépítészek kijelölését és feladatkörük szabályozását;
 10. a területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggésben megőrzendő – személyes adatot nem tartalmazó – dokumentumok körét, azok gyűjtésének, megőrzésének, nyilvántartásának és hasznosításának részletes szabályait;
 11. a Területfejlesztési Szolgálat szervezetrendszerének kialakítását, feladatainak részletes meghatározását, valamint működésének szakmai felügyeletére vonatkozó szabályokat;
 12. az együtt kezelendő térségek lehatárolását, körének meghatározását;
 13. az e törvényben meghatározott területfejlesztési programok végrehajtási rendszerének kialakítását
- rendeletben állapítsa meg.

(2) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat, hogy

- a) a területfejlesztési és vidékfejlesztési koordináció részletes szabályait, valamint
 - b) a vármegyei területrendezési tervet
- rendeletben állapítsa meg.

(3) Felhatalmazást kap a területfejlesztésért felelős miniszter, hogy a területfejlesztési tervezési tevékenység szabályait rendeletben megállapítsa.

(4) Felhatalmazást kap a területrendezésért felelős miniszter, hogy a kiadott térségi területfelhasználási engedélyek okán felmerülő – az országos és a kiemelt térségi területrendezési terveket érintő – területhasználati változásokat rendeletben kihirdesse.

36. § (1) Ez a törvény – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – 2024. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 34. § (5)–(10) bekezdése 2024. január 16-án lép hatályba.

(3) A 37. § 2024. október 1-jén lép hatályba.

(4) A 38. § (2) bekezdése 2027. július 1-jén lép hatályba.

37. §²

38. § (1)³

(2)⁴

¹A törvényt az Országgyűlés a 2023. december 13-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 2023. december 22.

²A 37. § a 36. § (3) bekezdés alapján 2024. október 1-jén lép hatályba.

³A 38. § (1) bekezdése a [2010. évi CXXX. törvény 12. § \(2\) bekezdése](#) alapján hatályát veszítette.

⁴A 38. § (2) bekezdése a 36. § (4) bekezdés alapján 2027. július 1-jén lép hatályba.